

УДК 378.147

О.В. Наумкіна,
соціальний педагог
Херсонського
політехнічного
коледжу Одеського
національного
політехнічного
університету
hptk_social@ukr.net

О.П. Сіліщенко,
викладач вищої категорії
Херсонського
політехнічного коледжу
Одеського національного
політехнічного
університету
hptk_englishoksana@ukr.net

ФЕСТИВАЛІ ХЕРСОНЩИНИ

О.В. Наумкіна, О.П. Сіліщенко.
Фестивалі Херсонщини. Стаття містить огляд культурного життя Херсонщини. Розповідається про фестивальний рух у нашому регіоні. Описуються найпопулярніші фестивалі, а саме місце їх проведення, мета, організатори, різноманітність заходів.

O.V. Naumkina, O.P. Silishchenko.
Festivals of Kherson region. The article contains cultural review of Kherson region. It is told about festival movement of our region. The most popular festivals are described: place of action, the aim, organizers and variety of activities.

Вступ. Херсонський край є унікальним поєднанням степових і морських просторів, історичних місць і сучасних здравниць. Широкі поля, баштани і виноградники, екологічно чисте узбережжя, унікальна природа острова Джарилгач, бальнеологічні курорти, біосферні заповідники, національні природні парки, а також єдина в Європі піщана пустеля - Олешківські піски - далеко не повний перелік неповторних особливостей і пам'яток привабливого півдня України.

Тому не дивно, що Херсонщина багата на проведення фестивалів та різноманітних конкурсів, які формують імідж регіону, привертають увагу до проблем суспільства та екології. Подібні заходи приваблюють туристів не тільки з даного регіону, але й з усієї України.

Метою статті є дослідити культурне життя регіону, а саме проведення для херсонців та гостей області різноманітних фестивалів регіонального, всеукраїнського та міжнародного значення.

Матеріали і результати дослідження. Щорічно на Херсонщині організовуються та проводяться понад 30 фестивалів, які дають можливість широким верствам населення розкрити та презентувати свої таланти і здібності. Географія проведення цих масових заходів сягає від Чорноморського узбережжя до мальовничих берегів Дніпра, від Олешківських пісків до широких заповідних степів.

Організаторами даних заходів є громадські діячі, міські Ради населених пунктів, державні установи та центри народної творчості. Хоч

форми проведення фестивалів різняться, та мету всі мають одну - виявлення талантів та здібностей, спілкування колективів та громад, формування патріотичних почуттів та розвиток дружніх стосунків у регіоні та країні.

За своєю тематикою, формою проведення та змістом, фестивалі поділяються на пісенні, танцювальні, краєзнавчі, фольклорні та спортивні.

За своїм спрямуванням пісенні фестивалі можемо поділити на народні, популярної естрадної музики, патріотичної пісні.

Найпопулярнішими музичними фестивалями є всеукраїнський фестиваль дитячої сільської творчості «Золоте зернятко», регіональний фестиваль хорового виконавства «Чорнобаївський заспів», фестивалі «Таврійські передзвони», «Таврійська зірка», міжнародний фестиваль популярної музики «Таврійські ігри», міжнародний благодійний дитячий фестиваль «Чорноморські ігри», міжнародний фестиваль «Рок у майбутнє», всеукраїнський фестиваль патріотичної військової пісні «Оберіг».

Надамо детальну інформацію про кожний зазначений пісенний фестиваль.

1. Всеукраїнський фестиваль дитячої сільської творчості «Золоте зернятко»

Ідея проведення унікального в Україні фестивалю, участь у якому беруть виключно сільські діти, народилася у 2000 році в Херсонській області. Це перший культурологічний всеукраїнський захід, цільовою аудиторією якого є сільські діти.

Головною метою фестивалю є пошук талановитої сільської молоді, а девізом - організатори обрали гасло «Ми всі - єдина родина». Символом фестивалю є синиця, що несе пшеничний колосок.

Рис.1. Всеукраїнський фестиваль дитячої сільської творчості «Золоте зернятко»

Унікальний в Україні фестиваль проводиться традиційно на березі Чорного моря у курортній зоні с. Залізний порт. Самодіяльні сільські дитячі колективи та окремі виконавці з усіх областей нашої країни презентують концертні програми та сольні виступи.

Щорічно у фестивалі беруть участь до 400 дітей віком від 6 до 18 років. Фестиваль проводиться за рахунок благодійних внесків. Участь у ньому для дітей з незаможних сільських родин є повністю безкоштовною.

Переможці конкурсу отримують патронат від майстрів мистецтв, а організатори фестивалю дбають про їх подальшу участь у всеукраїнських та міжнародних конкурсах, подальше навчання у освітніх закладах культури, участь у радіо- та телепередачах.

Високий рівень організації фестивалю, визнання його значущості як митцями України, так і українськими засобами масової інформації, позитивні наслідки впливу на дітей стали підставою для державної підтримки. Організаторами даного заходу є Херсонська обласна організація Всеукраїнського жіночого народно-демократичного об'єднання «Дія» при підтримці Благодійного фонду «Захист», агропромислової фірми «Таврія».

2. Регіональний фестиваль хорового виконавства «Чорнобаївський заспів».

На мальовничій Херсонщині вже десять років поспіль побутує добра традиція – в літній сезон проводити яскравий і колоритний фестиваль хорового виконавства. Щорічно учасників пісенного дійства хлібом-сіллю зустрічає привітна Чорнобаївка.

У «Чорнобаївському заспіві» беруть участь тільки сільські хорові колективи, справжні митці-самородки, люди з щирими українськими серцями, для яких пісня стала другим покликанням.

Головною метою проведення фестивалю є сприяння подальшому розвитку хорового мистецтва, збереження і поширення українських національних хорових традицій, активізація роботи по підвищенню рівня виконавської майстерності самодіяльних хорових колективів.

Вперше «Чорнобаївський заспів» пройшов у 1998 році і мав статус обласного. Та з кожним роком коло виконавців розширювалося. За роки проведення фестивалю в ньому взяли участь майже всі хорові колективи Херсонської області, а також гості із Кіровоградської, Дніпропетровської, Одеської, Вінницької, Запорізької, Миколаївської та Київської областей. А це понад 6 тисяч учасників.

Фестиваль заснований за ініціативи та матеріальної підтримки голови ради ПОК «Зоря», Героя України, двічі Героя Соціалістичної Праці Моторного Дмитра Костянтиновича.

Рис.2 . Регіональний фестиваль хорового виконавства «Чорнобаївський заспів».

Даний форум є яскравим, незабутнім дійством. Його гімн, написаний Д. Моторним, оспівує благородну хліборобську справу і цілковито передає настрій людей, що поєднали в співочій душі любов до рідної землі та прагнення вічної краси. Виконавці демонструють високу культуру акапельного співу, вокальну майстерність, оригінальні обробки українських народних пісень. Виконавський рівень учасників фестивалю викликає у глядачів справжнє захоплення. Адже пісня – душа народу, в ній сплелися історія, мрії та прагнення багатьох поколінь. Любов до народного співу невідривна від любові до рідної землі. Тому, плекаючи шану до української пісні, організатори фестивалю рік у рік будують вічний храм справжнього мистецтва.

3.Фестиваль «Таврійські передзвони»

Щорічний фестиваль «Таврійські передзвони» проходить у смт. Нововоронцовка Херсонської області.

Мета заходу – пропаганда української, народної та естрадної пісні, виявлення нових талановитих виконавців, вдосконалення вокальних здібностей молодих конкурсантів, виховання почуття патріотизму.

Рис.3 . Фестиваль «Таврійські передзвони»

Розвиток соціально-економічних систем в трансформаційних умовах

Засновники та організатори фестивалю: районна державна адміністрація та обласний центр народної творчості.

Фестиваль «Таврійські передзвони» запрошує молодіжні групи та солістів народного сучасного естрадного виконання сільських, районних та міських закладів культури.

Відповідно до програми фестиваль традиційно розпочинається проведенням конкурсу квітів «Квіткова симфонія», у якому беруть участь жителі району та любительські об'єднання.

Доречі, у зазначеному фестивалі брала участь у 2012 році студентка Херсонського політехнічного коледжу Одеського національного політехнічного університету спеціальності інформаційна діяльність підприємства, Мельник Марина, яка предстваляла свою малу Батьківщину, с. Гаврилівку.

4.Фестиваль «Таврійська зірка»

У 2013 році у талановитих дітей Херсонської області з'явилася унікальна можливість показати свої творчі здібності не тільки зі сцени, але і з екранів телевізора. Телеканал «ТВ ПЛЮС» за підтримки голови облдержадміністрації, Херсонської міської ради, Новокаховської міської ради, Жіночого клубу «Ініціатива», ТРЦ «Фабрика» організував перший телевізійний фестиваль «Таврійська зірка».

Протягом року більше тисячі талановитих дітей Херсонщини віком від 5 до 18 років брали участь у відбіркових турах фестивалю. Вони знімали кліпи у студії телеканалу та брали участь у майстер-класах із професійними музикантами і педагогами, змагались в таких номінаціях, як вокал, хореографія, театральне та музичне мистецтво.

Рис.4 . Фестиваль «Таврійська зірка»

Урочисте завершення телепроекту - гала-концерт на одній з головних сцен м. Херсона, де за результатами смс-голосування були названі переможці. Окремих учасників запросили на столичне шоу «Голос країни. Діти».

5. Міжнародний фестиваль популярної музики «Таврійські ігри»

Таврійські ігри - міжнародний фестиваль, який проводився в Україні щоліта з 1992 по 2008 роки у м. Каховка. Традиційно фестиваль включав конкурс краси, півний конкурс, спортивні змагання та шоу-програми, в яких брали участь представники з різних країн. Три дні фестивалю – насичена програма, в якій брали участь музичні колективи з України, дальнього та ближнього зарубіжжя. Денна сцена була представлена молодими виконавцями, на нічній сцені виступали визнані зірки вітчизняної та світової естради. Серед учасників фестивалю — відомі українські та зарубіжні музиканти: «Bad Boys Blue», «BB», Ані Лорак, Брати Гадюкіни, «Deer Purple», «Green Grey», Потап та Настя Каменських, «Скрябін», Руслана, Ірина Білик, «Машина времени», Анжеліка Варум, Філіп Кіркоров, Валерій Меладзе, Крістіна Орбакайте, Алла Пугачова та інші.

В рамках фестивалю проходив конкурс краси «Таврійська красуня», півний чемпіонат, змагання спортсменів – екстремалів.

Рис.5 . Міжнародний фестиваль популярної музики «Таврійські ігри»

Автором ідеї, почесним президентом, головою оргкомітету був Микола Баграєв. Організатор - ЗАТ «Таврійські ігри».

За свою історію «Таврійські ігри» провели понад 800 різноманітних заходів: Дні міст, державні свята, професійні свята, корпоративні та приватні акції, рекламні акції.

6. Міжнародний благодійний дитячий фестиваль «Чорноморські ігри»

Фестиваль «Чорноморські ігри» - це масштабна благодійна подія, яка складається з комплексу вокальних та хореографічних конкурсів, а також творчих, розвиваючих та ігрових програм для дітей від 6 до 16 років.

Фестиваль проводиться з 1998 року на Херсонщині у м. Скадовськ. За 15 років у конкурсних програмах фестивалю взяли участь більш 26 тисяч дітей.

Мета фестивалю – пошук, відкриття, творчий та духовний розвиток талановитих дітей в Україні незалежно від їх національного походження та соціального положення. Організатор заходу – ЗАТ «Таврійські ігри»

Рис.6 . Міжнародний благодійний дитячий фестиваль «Чорноморські ігри»

Основні завдання фестивалю - культурне та естетичне виховання дітей і підлітків; надання можливості для виявлення та сприяння юним талантам; визначення найкращих дитячих колективів, солістів, музичних творів, танцювальних колективів; пропаганда активних форм дозвілля, відволікання дітей і підлітків від правопорушень, наркоманії шляхом організації і проведення в Україні на високому культурному і естетичному рівні якісного, видовищного фестивалю.

В рамках фестивалю проводяться різноманітні цікаві заходи для дітей, які сприяють розвитку творчих здібностей і носять виховний та розважальний характер: вокальний конкурс, танцювальний конкурс, конкурс на кращу фігуру з піску, конкурс дитячого малюнка, графіті, дитячі дискотеки, тощо. Самі діти охрестили фестиваль “казкою на березі Чорного моря”.

Організатором виступає компанія «Таврійські ігри» спільно з Всеукраїнським благодійним Таврійським фондом.

7. Міжнародний фестиваль «кРок у майбутнє»

«кРок у майбутнє» - міжнародний відкритий рок фестиваль, який щорічно проходить у м. Херсоні. Фестиваль був створений з метою об'єднання зусиль композиторів, музикантів, ЗМІ, суспільства й влади задля пошуку та підтримки молодих виконавців, популяризації найкращих прикладів сучасної рок-музики, сприяння встановленню дружніх відносин між молоддю різних країн, укріпленню толерантності між представниками

усіх народів й народностей, що проживають, як на території України, так і за її межами.

Рис.7 Міжнародний фестиваль «кРок у майбутнє»

Особливістю фестивалю є пропаганда здорового способу життя.

У концертних програмах беруть участь зірки української естради та всесвітньо відомі групи, які виконують свої композиції в різних стилях рок музики.

Організатором фестивалю є Херсонська облдержадміністрація, херсонське міське громадське об'єднання «За майбутнє Херсона»

8. Всеукраїнський фестиваль патріотичної військової пісні «Оберіг»

Всеукраїнський конкурс-фестиваль військово-патріотичної творчості «Оберіг» відбувається за ініціативою Херсонської обласної організації Української Спілки ветеранів Афганістану та підтримки обласної державної адміністрації щорічно у м. Херсоні на базі обласного Палацу молоді і студентів.

Рис.8. Всеукраїнський фестиваль патріотичної військової пісні «Оберіг»

Даний захід проводиться з метою пропаганди та розвитку самодіяльної творчості молоді, службовців і ветеранів Збройних Сил та правоохоронних органів України, воїнів-інтернаціоналістів; виховання патріотичних почуттів до України, національної культури і мистецтва,

поваги до професії захисника Вітчизни; вияву талановитих виконавців сучасних військово-патріотичних пісень, танців та художнього читання.

Учасниками фестивалю є творчі колективи бувших воїнів – афганців, також виступають відомі артисти, барди з Харкова, Сімферополя, Вінниці, Запоріжжя, Одеси, Миколаєва, Херсона та Херсонської області. Конкурсанти розкривають свої здібності й таланти у наступних номінаціях: «Сучасна естрадна пісня», «Пісня-ветеран», «Бардівська пісня», «Хореографія», «Поезія», «Художнє читання».

Наступним напрямом фестивального руху – є фольклорний, основною метою якого є подання народних пісенно-хореографічних традицій в їх локальному колориті і орієнтація творчих колективів на місцевий фольклорно-етнографічний матеріал.

Існує цілий ряд форм і способів освоєння фольклорних традицій, розуміння і проникнення в сутність народної культури, пропаганди і популяризації кращих зразків.

Наводимо приклад фестивалів народного напрямку.

1. Міжнародний фестиваль народної творчості «Купальські зорі»

Кожного року у першу суботу на початку липня у м. Гола Пристань збирає друзів фестиваль «Купальські зорі», метою якого є пропаганда та популяризація народної творчості, відродження традиційних свят та обрядів, обрядової пісенної спадщини, підтримка та розвиток української національної культури, народних промыслів та декоративно-прикладного мистецтва, розширення культурних, туристичних, інформаційних та ділових зв'язків через засоби творчого спілкування між регіонами України та державами.

Фестиваль включає конкурси фольклорних колективів на найкращий купальській обряд, виступи фольклорних, етнографічних, театральних, хореографічних колективів, ансамблів народної пісні, театрів мод, трієстих музик, у репертуарі яких присутня народна обрядова тематика свята Івана Купала.

Рис.9. Міжнародний фестиваль народної творчості «Купальські зорі»

Всі учасники нагороджуються дипломами та пам'ятними сувенірами з емблемою Всеукраїнського благодійного фестивалю народної творчості «Купальські зорі».

Організаторами Міжнародного фестивалю народної творчості «Купальські зорі» є Міністерство культури і туризму України, обласний центр народної творчості, відділ культури і туризму Голопристанської райдержадміністрації.

2. Регіональний фестиваль народної музики «Чумацький шлях»

Одним з найкращих заходів народно-інструментальної музики є регіональний фестиваль – конкурс народної музики «Чумацький шлях», який проходить раз на два роки в м. Нова Каховка.

Херсонщина вкотре підтверджує свій статус Берегині народних талантів. Яскраве мистецтво самодіяльних колективів об'єднує митців народної музики з Миколаївської області, Голопристанського, Чаплинського, Кховського, Білозерського, Цюрупинського районів, з міст Каховка, Нова Каховка, Херсон, АР Крим.

Рис.10 . Регіональний фестиваль народної музики «Чумацький шлях»

Фестиваль збирає найкращі капели бандуристів, оркестри, ансамблі народних інструментів.

3. Всеукраїнський фестиваль національних культур «Таврійська родина»

Фестиваль національних культур „Таврійська родина” було засновано в 1993 році. З 1999 року фестиваль щорічно проводиться в м. Генічеськ, де найбільш компактно мешкають представники різних національностей. В 2005 році фестиваль отримав статус Всеукраїнського. Всеукраїнський фестиваль національних культур „Таврійська родина” проводиться з метою зміцнення міжнаціональних відносин, подальшого розвитку культур національних меншин, збереження зразків іноетнічної

фольклорної спадщини, як важливого елементу туристичного бізнесу, залучення широкої громадської і творчої інтелігенції до діяльності аматорських колективів національних меншин, підвищення їх виконавської майстерності, виявлення творчо обдарованих особистостей. Основними завданнями фестивалю є розвиток культурних традицій різних народностей, пропаганда народного мистецтва, фольклорних скарбів.

На фестиваль запрошуються художні колективи національних культурних спільнот, виконавці народних танців, майстри декоративно-прикладного мистецтва. Всі учасники нагороджуються дипломами та пам'ятними сувенірами з емблемою фестивалю «Таврійська родина».

Рис.11 . Всеукраїнський фестиваль національних культур «Таврійська родина»

4. Кавуновий фестиваль «Солодке диво»

Немає на Херсонщині людини, яка б не чула про м. Гола Пристань, і про фестивалі, які проводяться на цій землі.

На початку осені кожного року Гола Пристань приймає своїх друзів. Фестиваль, який переріс із місцевого свята в обласне, уже кілька років запрошує гостей із різних куточків Херсонщини. Багато захоплюючих заходів відбувається під час свята: на сцені виступають місцеві артисти, гості з Херсона.

Крім концертної програми фестиваль включає також і дегустацію кавунів та день, вирощених на землях мальовничої Херсонської області. Цікавою родзинкою фестивалю є аукціон найбільших та найтяжчих кавунів.

Рис.12 . Кавуновий фестиваль «Солодке диво»

Організатором фестивалю є відділ культури і туризму Голопристанської райдержадміністрації та Голопристанська мерія.

5. Обласний фестиваль-конкурс «Грай, гармонь!»

Щорічно в с-т Велика Олександрівка відбувається обласний фестиваль – конкурс «Грай, гармонь!», який збирає шанувальників гармошки багатьох районів Херсонської області та Запоріжжя. Цей конкурс є традиційним місцем зустрічі гармоністів, баяністів, музичних дуетів, ансамблів, виконавців частівок сільських, районних та міських закладів культури.

Організаторами заходу є обласний центр народної творчості, Великоолександрівський районний будинок культури.

Рис.13 . Обласний фестиваль-конкурс «Грай, гармонь!»

Родзинкою фестивального руху Херсонщини є один з найвідоміших театральних фестивалів на Україні - міжнародний театральний фестиваль «Мельпомена Таврії».

Спектаклі і концерти цього фестивалю привертають, насамперед, художню інтелігенцію, для якої вони стають важливою формою професійного спілкування.

Міжнародний театральний фестиваль "Мельпомена Таврії"- свято справжнього театального мистецтва на Херсонщині. З 1998 року у середині червня фестиваль щороку роходить в м. Херсон.

Основна мета фестивалю-конкурсу - популяризація театру, підйом його авторитету, обмін досвідом між творчими колективами, ознайомлення глядача з музичними театральними прем'єрами і найцікавішими знахідками театрів різних областей України і країн зарубіжжя.

Міжнародний театральний фестиваль "Мельпомена Таврії" складається з урочистого відкриття та конкурсного перегляду театральних прем'єр. У фестивальному перегляді журі відзначає кращих акторів, сценографію, музичне і режисерське вирішення вистав.

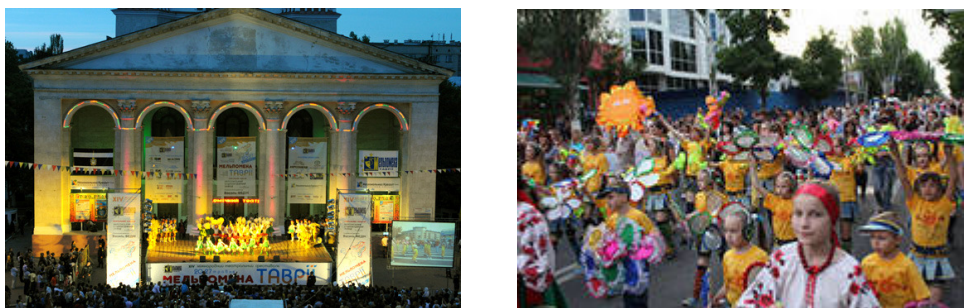

Рис.14 . Міжнародний театральний фестиваль «Мельпомена Таврії»

Кожен із запрошених колективів окрім показу конкурсної вистави бере участь в карнавальній ході вулицями міста, театральному капуснику, гала-концертах, присвячених відкриттю і закриттю фестивалю. На базі театру всі дні фестивалю працює прес-клуб, де спілкуються театри-учасники, журналісти і гості фестивалю. Проходять творчі лабораторії для керівників любительських колективів. На театральній площі в дні проведення фестивалю проходять вуличні вистави.

Організаторами є Міністерство культури і туризму України, Національний Союз Театральних Діячів України, Херсонська обласна державна адміністрація, Херсонський обласний академічний український музично драматичний театр ім. М. Куліша, "Фестивальний центр" за допомогою ЗАТ "Таврійські ігри" і Херсонського міськвиконкому.

До складу журі фестивалю щорік входять кращі театральні діячі, театрознавці і театральні критики України.

Серед спортивних фестивалів Херсонщини слід відмітити **ралі «Чумацький Шлях»**. Це традиційне змагання з автомобільного ралі, яке проводиться у м. Херсон та Херсонській області. З 1994 року в рамках чемпіонату України з авторалі змагаються ведучі ралісти України.

Традиційними місцями для ралі «Чумацький шлях» є мікрорайон «Таврійський», а також СУ «Кар'єр», який розташований біля села Тягинка за 40 кілометрів від м. Херсон.

Рис.15. Ралі «Чумацький Шлях»

Найбільшу популярність отримало XV ралі «Чумацький Шлях» (1-2 листопада 2008 року), в якому взяли участь одразу сім чемпіонів з різних країн – України (Олександр Салюк - молодший, Юрій Протаслов, Валерій Горбань), Росії (Олександр Желудов), Латвії (Яніс Воробйовс, Айдіс Нейкшанс), Фінляндії (Антон Ален)

Організатором ралі є автомобільний клуб «Херсон».

Висновок. Фестивальний рух вносить значний вклад у соціальне та економічне життя України, Херсонщини зокрема. Він впливає на соціокультурну ситуацію в місцях їх проведення.

Проведення фестивалів має величезне значення для збереження єдиного культурного простору країни в умовах масового скорочення гастрольної діяльності в нашій державі. Для сільських музичних колективів, установ додаткової освіти, в тому числі і для музичних шкіл - це нині чи не єдина можливість виступити за межами свого міста, району, села.

Оскільки фестивалі – заходи масові, тому і приваблюють увагу політичних діячів та бізнес організацій своїми рекламними та комунікаційними ресурсами. Головне у фестивалі — свято, яке він дарує усім своїм учасникам та відвідувачам.

Література

1. Відділ культури Голопристанської районної державної адміністрації [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://gorri-kultura.ks.ua/graj-garmon>
Мельпомена Таврії [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://melpomena.org/history.php>
2. Офіційний web-сайт м. Гола Пристань [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://www.golapristan.org/festival-kavyn.htm>
3. Офіційний сайт Херсонської обласної державної адміністрації [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://www.oda.kherson.ua>
4. Офіційний сайт міжнародного фестивалю «Рок у майбутнє» [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://www.fkrock.com.ua/>
5. Путешествие по Херсонщине: Энциклопедия путешественника.-Херсон: Наддніпряночка, 2008.-300с.
6. Ралі «Чумацький Шлях». Херсон. [Електронний ресурс] - Режим доступу: rali-chumackij-shljah-herson-jak-zavzhdi